

Uczeń z wadą słuchu w szkole – wskazówki do pracy

„W przypadku słabosłyszących lub niesłyszących uczniów na każdym etapie edukacyjnym najistotniejszym czynnikiem zwiększającym możliwości poznawania otoczenia jest kształtowanie, a następnie doskonalenie systemu językowego, który pozwoli na wzajemną wymianę myśli oraz uzgadnianie i porządkowanie wiedzy na temat rzeczywistości. Należy pamiętać, że w przypadku tej grupy uczniów to właśnie niedoskonały system językowy jest główną barierą ograniczającą poznawanie otoczenia” ~ Kazimierz Słupek

- Jeżeli uczeń z wadą słuchu posiada aparat słuchowy, to powinniśmy upewnić się czy jest sprawny, by mógł w pełni uczestniczyć w lekcji.
- Jeśli to możliwe, należy ograniczyć hałas w klasie.
- Uczeń powinien siedzieć tak, aby mógł widzieć i słyszeć nauczyciela, ale też tak, aby mógł w razie konieczności, usłyszeć kolegów. Najlepiej w pierwszej ławce od okna.
- Należy zezwolić uczniowi na zmianę miejsca siedzenia tak, aby mógł zająć najlepszą pozycję dostosowaną do odbioru bodźców wzrokowych i słuchowych.
- Należy mówić w sposób naturalny, w normalnym tempie i z normalną intonacją. Unikać przesadnej artykulacji lub krzyku.
- Nauczyciel nie powinien chodzić po klasie czy być (w trakcie mówienia) odwrócony twarzą do tablicy w trakcie mówienia.
- Nauczyciel powinien zwracać się po imieniu do każdego ucznia, aby dziecko słabosłyszące wiedziało, kto będzie mówił.
- Upewnianie się, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszące, w przypadku trudności zapewnienie mu dodatkowego wyjaśnienia, sformułowane inaczej polecenia, używając prostego, znanego dziecku słownictwa; można też wskazać, jak to polecenie wykonuje jego kolega siedzący w tej samej ławce.
- Uczeń z wadą słuchu ma trudności z wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie.
- Używać jak najczęściej pomocy wizualnych. Przy omawianiu nowego tematu dobrze jest napisać na tablicy słowa kluczowe.
- Przy odpytywaniu, należy dawać więcej czasu na odpowiedź. Jeśli uczeń nie odpowiada na pytanie, trzeba powtórzyć je, jeśli nadal nie odpowiada, podać pytanie w innej formie.
- Sprawdzić, czy uczeń zrozumiał, co zostało powiedziane.

- Przy omawianiu tematu należy zapisać na tablicy słowa kluczowe oraz używać pomocy wizualnych.
- W pierwszych latach nauki szkolnej nauczyciel może z wyprzedzeniem podawać rodzicom tematy zajęć, czytanki, po to by uczeń aktywniej mógł uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych.
- Nie wymagać czytania i wygłaszania wierszy z zastosowaniem odpowiedniej intonacji, tempa, pauz.
- Dyktanda przeprowadzać indywidualnie – wskazane wolne i wyraźne dyktowanie na wprost.
- Należy zrezygnować z ćwiczeń zmierzających do wzmożenia tempa czytania, zwrócić szczególną uwagę na czytanie ze zrozumieniem.
- Materiał gramatyczno-ortograficzny opracowywać przede wszystkim w formie ćwiczeń praktycznych bez egzekwowania znajomości reguł.
- Prace pisemne oceniać głównie pod względem wartości merytorycznych.
- Trudności z nauką języka obcego są ściśle związane z wadą słuchu. Ubytek słuchu ogranicza autokontrolę słuchową. Dziecko nie wie, jakie błędy popełnia w mowie. W związku z tym nie może ich korygować. Zupełnie nie sprawdza się słuchanie języka w słuchawkach.
- W czasie sprawdzianu dziecko powinno otrzymać zakres pytań w formie pisemnej.
- Na lekcji muzyki należy unikać odpytywania ucznia ze śpiewania, chyba, że sam chce to zrobić.
- Na lekcjach wychowania fizycznego jest duży pogłos i hałas, dziecko z aparatem nie słyszy skierowanych do siebie poleceń nawet, jeśli jest w aparacie słuchowym.
- Chcąc doskonalić umiejętności językowe ucznia należy skoncentrować się na wzbogacaniu zasobu słownika biernego i czynnego, zrozumieniu, omawiając istotne pojęcia i wyjaśniając nowe słownictwo.
- Zachęcać ucznia, aby dawał znać, że czegoś nie usłyszał lub nie zrozumiał.

W procesie edukacyjnym ważne są informacje dotyczące stopnia ubytku słuchu u dziecka oraz jego funkcjonowania w aparatach słuchowych czy implantach ślimakowym w zakresie odbioru dźwięków. Zatem należy pamiętać, że aparat wspomagający słyszenie nie czyni z ucznia z uszkodzonym słuchem osoby normalnie słyszącej oraz, że upośledzenie słuchu nie jest związane z inteligencją.

Ewa Pokora

pedagog